

ORGIA

Rennernek régóta be van ígérve, hogy hazamehet az Újlipótvárosba, ránézni az anyjára meg a lányára, és letusolhat. Robi rábólint, hogy két fuvar közt kitérőt tegyenek a vasgyáros lakásához.

– Ne menjünk üres kézzel! – ajánlja Rennernek. – Átmenetileg szűkében vagyunk a kenyérnek, de egy fél veknit igazán vihetünk magunkkal.

Tiszta kendő híján nyilaskeresztes újságba hengergetve csapja hóna alá a kenyeret Renner. Robinak eszébe jut az idevonatkozó Petőfi-vers, annak a sorait mondogatja: – Röpült felém anyám... S én csüggetem ajkán... szótlantul... mint gyümölcs a fán.

Nevetnek. Tiszta az idő, süt a nap, de az utcák képe nem éppen békés. Látni géproncsokat, lódögöket, itt-ott letakart emberi tetemeket, és sok sérült házat, kiégettet és összedőltet.

Min múlik, hogy melyik kap találatot?

A bombázógépet odébb lökő változó irányú szélén. Az ágyút irányzó tűzér kezének rezdülésén. Az iránymegadó fejszámolásának pontosságán.

A ház megvan. A látogatók felszaladnak a lépcsőn. Robi is zihál, akárcsak a vasgyáros, és ugyanúgy mosolyog az ajtó előtt: – Kitartás! Ismerik ezt az embert? Azt mondja, itt lakik...

Fut hozzá az anyja, lábát átkulcsolja a kislánya. De mögülük elősündörög egy harmadik alak, és ettől fordulatot vesz a jelenet, amiképpen Petőfi Sándor versében, úgy a valóságban a tervhez képest másképp alakul a rég várt találkozás.

Renner kibontakozik az ölelésekből, hogy szabályosan intézhesse a bemutatást: – Az édesanyám. A bajtársam, Robi.

– Üdvözlöm.

– Csókolom.

– A kislányom. Robi bácsi. És ez meg az öcsém. Meséltem róla.

– Emlékszem.

– Hoztunk kenyeret.

Renner öccse honvéd egyenruhát visel. Amilyen alamuszin Robira néz, abból lejön, hogy katonaszökevény.

– A mami? – kérdezi a kislány. – Hol a mami?

Renner felemeli. – A mami ezerszer puszil. Budán van. Most nem jöhetett, de hamarosan itt lesz. Jó?

Van a házban gáz és víz, meleg vízben lehet zuhanyozni. Minden várakozást felülmúló luxus.

Renner anyja szilvalekváros kenyeret ken. A kisebbik fia leül a hallban, és elmajszol egy szeletet. Robi köszöni, nem kér. Körbejáratja tekintetét: hát ez a Renner világa.

Alacsony mennyezetű, fehér falú szobák. Szőnyeg sehol. A parketta lakkozva van, fénylik. Kevés bútor. Szögletes szekrények, polcok. A székek és fotelek csövázások. A polcon nincsenek nappalok. A foteleken nincsenek se csipkék, se védőhuzatok. A lámpatestek egyszerűek, fehér burájúak.

A falakon nincsenek festmények, csak fényképek. Teréz a vasgyáros oldalán, rövid szoknyában, boldogan, egy hegyi üdülő teraszán; a Duna-parton, babával az ölében; egy kertvendéglőben testvéreivel és nagybátyjával – azzal a férfival, akit velük együtt bevitték, majd gyorsan kivégeztek a Városmajor-utca 37.-ben – itt még jól szabott öltönyben, derűs nyugalommal. Tájképek: folyóparti táj, köddel. Hegyek, felhőkkel.

Robi előtt nem marad rejtve a fiatalabbik Renner zavara. Egyetlen kérdés elég lenne, hogy félholtra ijessze. Például, hogy mikorra kellett volna az alakulatodhoz visszaérned, öcsi.

A fiatalabbik Renner gyorsan elpusztítja a kenyeret. Feszeng. Kitalálja, hogy be-

megy a bátyjához a fürdőszobába. De előbb engedélyt kér hozzá Robitól.

– Csak tessék.

– Úristen, bratyo... Mit csináltak veled?

– Látod, nem?

– Ezek? – mutat a hall, Robi felé.

Renner nem válaszol. Sérüléseit maga is most látja először, a tükörnek köszönhetően körös-körül. Napok múltán is megvannak a duzzanatok, a fekete, lila, zöld véraláfutások. Az égési sebek és a lábszár rosszul gyógyuló horzsolásai véres nyirkot eregetnek.

– Fájt? Hogy bírtad elviselni?

– Azt mondd el inkább, veled mi van! Meglőgtál?

– Csórtam egy szabadságlevelet, és kiutaltam magamnak egy kis szabit. Lepecsételtem, aláírtam.

– Meddig szól?

– Holnapig.

– Esztergomba kéne visszamenned?

– Oda. Holnap délig bezárólag!

– Az nem reális. – A vasgyáros megtörülközik. Kilép a kádból, és előkészíti a borotválkozó eszközeit. – Mit tervezel?

– Terveztem, hogy nálad elbújok a gyárban.

– Az se reális.

– Tegnapelőtt igazoltattak a Berli-ni-téren. Nem vittek be, de nagyon keményen figyelmeztettek, hogy jelentkeznem kell szolgálatra.

– Világos.

Az öcs megint ugyanúgy belefeledkezik bátyja borotválkozásának látványába, mint tizenöt éve.

Renner már lecsavarja az arcszeszes üveg kupakját, aztán meggondolja magát. Mégse paskolja magára a szokott illatot.

– Hozd be, légy szíves, édesanya biztos előkészítette a fehérneműt.

Elkészül a tea. Renner anyja rumot kínál hozzá. A kislány az apja ölébe kucorodik.

– Említettem neked, azt hiszem – mondja Robinak Renner –, az öcsém egysége Esztergomban állomásozik. Karácsonyra hazalátogatott, most visszamenne, de a körülmények alakulása folytán átmenetileg nem tud.

Robi a cukrot, a rumot is bőven adagolja a teájába. Eleve huncut kifejezésű arcán meglátszik, élvezi, ahogy a vasgyáros elővezeti a témát.

– Aggályos lenne, ha itt dekkolna. Feltehetőleg a jelenléte ezekben a napokban nem növelné az édesanyám és a kislányom biztonságát.

– Hát, azt tényleg nem.

– Arra gondoltam, hogy magunkkal vihetnénk, és előadhatnánk az ügyét a vezetőknek. Nem szándékosan vontam ki magát a harcból.

– Jó ötlet.

– Az is igaz, hogy félténem az öcsköst a legvadabb frontszakaszon való bevetéstől...

Legjobb az lenne, ha bent maradhatna a Tizenkétker szervezetében, mellettünk.

Meg tudod érteni, Robi?

– Mi az, hogy! Azt persze tudni kell, hogy senki se kivétel. Akármelyik percben kivezényelhetnek engem is meg téged is akárhová. Tűzvonalba. Így őt is.

– Tudjuk. De mégis más...

– Persze, hogy más. – Renner a testvére szemébe néz: – Vállalod?

Hang nem jön ki a torkán. A szeme könnyes. Bólogat, hogy igen, vállalja.

– Édesanya, kérem, csomagoljon mind a kettőnknek fehérneműt. Két napra valót.

Azt remélem, időnként hazalátogathatunk majd.

Az ajtóban a vasgyáros lehajtja a fejét, hogy az anyja megcsókolhassa. Keresztet rajzolhasson a homlokára. Kap keresztet az öccse is, és végül Robi.

– Látom, szereti a fiamat – súgja a fülébe az asszony. – Örülök, hogy találkoztak. A Jóisten áldja meg...

Renner öccse kurblizza fel az Adlert, Robi már elhelyezkedett a vasgyáros melletti ülésen.

– Vidra testvért keressük meg? Vagy Désit?

– Én azt mondom, a Bokor Dénest.

Az öcs hátra megy.

– Aztán becsüld meg magad! – kiált neki Robi.

Nem is kell olyan nagyon átrendeznie a gondolkodását, hogy nyilasnak állhasson. A fiatalember sose komálta a zsidókat. Sógornője származása csak súlyosbította ezt, a féltékenység miatt. Nem mindig fogta vissza magát. Főleg az utóbbi években nem. És főleg akkor nem, ha a bátyja épp nem volt jelen. Amikor legutóbb kettesben maradt Terézzel, lelkesen mesélte neki, hogy látott egy menetet, amiben csupa sárgacsillagos nőcit hajtottak. Az a sok ronda zsidónő! Bár akadt köztük elvélve egy-két Sáron Rózsája, mondjuk azokért kár. Igazándiból a pusztulásukat nem kívánja a zsidóknak, de hogy ezentúl nem kell tisztelettel kezelni őket, az nagyon tetszik neki. Különösen élvezte, hogy Teréz tehetetlenül hallgatta, egyetlen szó nélkül.

Munkás a bátyja gyárában. Biztonságos, védett helye van. De senki se néz fel rá. A nők, akik olvadoznak, ha a bátyja elmegy a mellettük, iránta a legkisebb érdeklődést se mutatják. Az ő viccein véletlenül se nevetnek. Lehet, jobban jár, ha elszegődik egy másik üzembe, és nem teszi ki magát annak, hogy mindig mindenki a bátyjához mérje. Tervezgette, de nem mertte megcsinálni. Katonaként néhány hónapig jól megvolt nélküle. Most aztán megint a segítségére szorul.

Október tizenötödikén a Tizenkétker az első sorokban küzdött. A Pasaréten és a Városmajorban kijelölt gyülekezőhelyekről indultak. Volt, aki a Városházára sietett, más a Nemzeti Bankba. Megint mások a Vár elfoglalásából vették ki a részüket. A fontosabb nyomdákat rohanták le. A Rádió sándorutcai székházát. És amióta beverekedték magukat a stúdióba, hogy füstölgő fegyverrel a kezükben átkutassák a szokatlan módon berendezett helyiségeket, játékból belebeszéljenek a mikrofonokba, másképpen hallgatják az adásokat. Tudj' Isten... Bennfentesek lettek! Közük lett a Rádióhoz.

Hát még, ha ismerős hang szól hozzájuk a hangszóróból.

A vezetők értesítést kaptak a szózatról. Ott vannak mind az első emeleti nagyteremben a nagyméretű, luxuskivitelű rádiókészülék körül. Vidráné is, aki férjével egyetemben áthurcolkodott végül a Győri-útról, igaz, most sem Dési Miklósné mellett helyezkedik el, és Bokor Dénes élettársától, Janúj Máriától is távol húzódik.

Vidráné, a kerületvezető felesége egy savanyú nő. Köztudomás szerint gyenge lábakon áll az egészsége. Epebaj, vágymű, pech. Amikor az urát behívták, és kato-

nai szolgálatát töltötte, nem tudta megvetni lábát a szervezet élén, mint első számú asszony. Désiné ellenben, a kinevezett kerületvezető-helyettes felesége, várakozáson felül jól szerepelt. Azt mondták rá, kivirágzott. Vidráné egy rossz szót nem szólt, jelet nem adta sem akkor, sem később, hogy neheztelne. Csak éppen tartotta a távolságot. Ezzel viszont meggyengítette Vidra Mihály pozícióját, aki a frontról hazaérkezve formálisan visszavehette a vezérszerepet Désitől, ám valóságosan már nem. Minthogy felelősségteljesebb volt annál, hogy a tagság mellette elkötelezett részét mozgósítva, az ingadozókat maga mellé állítva a helyettese ellen forduljon, vagy hogy a Főkerületben keresen támogatót Dési visszaszorításához, szabad energiáit saját jól menő fodrászüzletében kamatoztatta, ahogy a neje is.

A szpiker bemondja, hogy Nidosi Nedics Imre főkerületvezető testvér rádiószózata következik. Éljen, rikoltja valaki. Bokor Dénes leinti: el ne nyomják a hangot.

Jól ismerik, de a készülékből mégis különösen szól ez a hang. Mikrofon előtt állva másképpen beszél az ember, mint egyébkor.

Hát ezt is megérték! Jó barátjukból lett a székesfőváros nyilaskeresztes vezetője. Aki az utóbbi hónapokban valósággal hazajárt a Tizenkétkerbe. Akivel legjobb falataikat és italaikat osztották meg, aki velük együtt kínoztta Budán a zsidókat és az angolbarátokat.

Olyan a hangja, mint egy igazi vezetőé.

Két hónappal ezelőtt a Városmajor-utca 37.-ben páter Kunt kereste egy ismeretlen nyilaskeresztes testvér. Nincs bent, de érdemes rá várni, minden bizonnyal betér az este folyamán, közölte vele Bokor Dénes. Ő nagyjából lerendezett egy delikvenst, éppen ráért. Az illető a parkettán hevert. Törött orrában szortyogott a zsidó vér és a zsidó takony.

– Hallottam a Tizenkétkerről sok szépet és jót – udvariaskodott a vendég.

Bokornak ismerős volt a név, és valamennyire az arc is. De Nidosi elhárította: az valószínűleg a bátyja. Ő iskolázottabb, és a pártban is többre vitte mind ez ideig. – Az az igaz-

ság, hogy míg én csak három polgárit végeztem, a bratyó leérettségizett, és banktisztviselő lett – magyarázta Nidosi. – Viszont ha nem látom folyton magam előtt a példát, és nem keresem az előrejutás útját, akkor nem szegődök el a Széchenyi-fürdőbe, és nem tanulom ki fáradságos, nehéz évek alatt a fürdőmesteri szakmát.

– Pontosan azért vannak az előttünk járók, hogy legyen kit követnünk, és egyszer talán, ha méltóvá válunk rá, meghaladnunk – helyeselt Bokor Dénes. – Nekem is van egy bátyám, a nyilasságban mi is másodjára váltunk testvérekké. – Elgondolkodva kapargatta a körmére alvadt vért. Kezdett emlékezni... Tényleg találkozott Nándorral, Imre bátyjával, három vagy négy éve. Akkor a Főkerület pártszolgálatvezető-helyettese volt. Az ő bátyjának neve Sándor, milyen különös, ez is hogy egybecseng: Sándor-Nándor, egyetlen betű a különbség...

Bokor szívélyes házigazdaként megkérdezte Nidosit, nem éhes-e. A vendég rábólintott, és levonultak a konyhába. A Városmajor-utca 37. boldog emlékeztető boltíves konyhájába. Bokor belerúgott a parkettán heverő testbe, és az összerándult. További rúgások készítették négykézlábra emelkedésre és a szoba elhagyására, a bakancsok ösztökélték a helyes irányba, a lépcső felé. A vendég nem állta meg, egy rúgást a félcipője csőrével ő is megerezett. Rásandított Bokorra, nem helyteleníti-e, de hát az nem, egy csöppet se. A lépcsőhöz érve intette visszafogottságra Bokor, és maga is csak finoman lendítette a lábát, nehogy a fogoly túl gyorsan érjen le, és ott pusztuljon. Mert annak a saját erejéből kellett a fogdába vonszolódnia. Tarhonyás húst készítettek aznap a testvérnők, többféle savanyúságból lehetett választani hozzá. A Városmajor-utca 37.-ben

mindig került friss kenyér az asztalra, ami már azokban a napokban se sok házról volt elmondható. Falatozás közben számolt be róla Nidosi, hogy mivel töltötte az utóbbi heteket, hónapokat.

A pasarétiúti titkos parancsnokságon dolgozott hónapokon keresztül, onnan az ismeretség a páterrel. De tizenötödikén délután és este már nem a központban időzött, hanem részt vett a fegyveres hatalomátvételben. Budaörsön segített a szövetséges SS csapatoknak blokkolni a Horthyhoz hű magyar katonák Budapestre szivárgását, velük együtt fegyverezte le a repülőöket. Csak napok múltával, mikor teljesen stabillá vált a helyzet, tért vissza Pasarétre, az addigra nagyjából jelentőségét veszített bázisra. Az ott kidolgozott tervek alapján mind kirajzottak a megbízható testvérek, és átállították az állami hivatalokat, a fontosabb magánvállalatokat.

Dési testvér jelent meg a konyhában a sógora, Szedlacsek társaságában. Bokorék mellett foglaltak helyet, de nem vettek részt a diskurálásban. Egymás felé fordulva ettek, Szedlacsek Géza családi ügyekről számolt be, azután hivataliakról is. A kerület részéről ő kezelte a lakásállományt, és fogadta a menekültek igénybejelentéseit. Dési természetesen respektálta Dr. Falussy Endrét, aki Pestről és a felsőbb szintekről érkezett a kerületbe, de nem volt kedve teljesen átengedni neki a rendelkezést a Tizenkétkerben található, különlegesen értékes ingatlanok fölött.

Nidosi Imre jóízűen falatozott. Azt mondta, ezentúl rendszeresen ellátogat a kerületbe, már hogyha nem bánják a testvérek.

Nem bánjuk, hangzott a felelet férfi- és nőszájából egyöntetűen, a végén még Dési Dregán Miklós is rábólintott.

– És most mivel foglalatokskodol? – érdeklődött Bokor Dénes. – Gondolom, te se maradtál megbízatás nélkül!

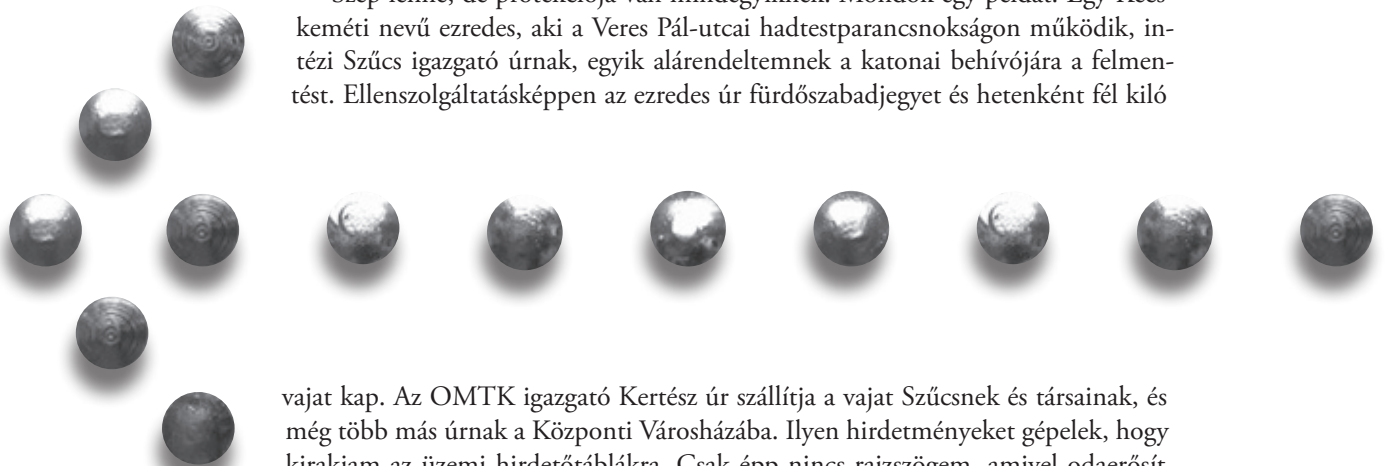
– Testhezálló, de rém nehéz feladatot kaptam – felelte Nidosi Imre. – Budapest Székesfőváros Gyógyfürdői és Gyógyforrásai üzemnél lettem központi üzemszervező.

– Gratulálok, testvér! Az egy csodálatosan szép terület.

– Szép. Hát nem mondom, hogy nem szép. De néha azt gondolom, jobban jártam volna, ha akárhol egy igazi termelőüzem élire állítanak. Mert micsoda alakokkal kell bajlódjak... Ó, testvéreim, ha tudnátok... Most, amikor egybefornak a hungarista irányzatú pártok és más szervezetek, és minden üzemegységénél gyűléseket kell tartani, és közös nyilvántartást felfektetni, most kell kiderülnie, hogy a gyógyfürdőkben és gyógyszállókban milyen kevesen voltunk és vagyunk hungaristák! A hirdetéymeimre alig valaki jelentkezik, és közben látom az arcokon mindenfelől a kaján kárörömet: na, most mire jutsz, te kis tyúkszemvágó? Belépek valahova, köszönök, ahogy kell, magasba emelt tenyérrel: legritkább eset, hogy előírás szerint viszonzóznak. Képzeld el! Kitartás, mondom, jónapot a válassz, sunnyogva, somolyogva! És hallom, hogy puszognak a folyosókon a hátam mögött, és ami még rosszabb, kuncognak. Mert bizony még ott vannak az úriemberek, a doktorok. Kiszállok a Széchenyi-fürdőbe. A hatalmas fürdőszemélyzettel dolgozó üzemben egyetlenegy tagunkkal se találkozok. Érthető!... Az igazgató kommunista. A mérnök kommunista. Az alkalmazottak úgy néznek rám, hogy a zsebembe megmarkolom a pisztolyomat.

– Hát, kimehetünk értük valamelyik nap. Írj egy listát, és összeszedjük őket. Utána lubickolunk egyet. Összekötjük a kellemest a haszonnal.

– Szép lenne, de protekciója van mindegyiknek. Mondok egy példát. Egy Kecskeméti nevű ezredes, aki a Veres Pál-utcai hadtestparancsnokságon működik, intézi Szűcs igazgató úrnak, egyik alárendeltemnek a katonai behívójára a felmentést. Ellenszolgálatásképpen az ezredes úr fürdőszabadjegyet és hetenként fél kiló

vajat kap. Az OMTK igazgató Kertész úr szállítja a vajat Szűcsnek és társainak, és még több más úrnak a Központi Városházába. Ilyen hirdetményeket gépelek, hogy kirakjam az üzemi hirdetőablákra. Csak épp nincs rajzszögem, amivel odaerősítem. – Nidosi papírokat mutatott Bokornak:

A NÉMETEK, LEGYEN AZ PÁRT TAG VAGY SEM, MIND HEIL HITLER!-REL KÖSZÖN. AMEDDIG ÉN LESZEK ITT EBBEN AZ ÜZEMBEN A MEGBÍZOTT ÜZEMSZERVEZŐ POLGÁRMESTER IDE VAGY ODA, A MAI NAPTÓL KEZDVE A KÖTELEZŐ KÖSZÖNTÉS PEDIG:

KITARTÁS! ÉLJEN SZÁLASI!

LESSZ.

AKINEK EZ NEM FOG TETSZENI AZ MAJD MAGTANULJA EGY MÁSIK ÜZEMBEN NEHEZEBB MUNKÁN.

– Nagyon helyes – adta vissza a gépiratot Bokor Dénes. – Figyelj, minálunk most gyűlik mindenféle kacat, amit a lakásokból behozunk. Biztos vagyok benne, hogy rajzszögünk is. Ha ettünk, benézünk a raktárba.

Nidosi Imre otthonosan érezte magát a kerületben, Bokor Dénessel mindenben megértették egymást. Megkapta a rajzszögeit. Mindjárt két skatulyával. De még azután sem akaródzott elindulnia szokásos napi körútjának következő állomására, a Szent Gellért-be. Páter Kun se futott még be, de biztosra vették, hogy legkésőbb kora este megérkezik.

– Olvastam az *Összetartás*ban, hogy a páter a frontra indul. Megszerettem a pasaréti hónapok alatt, és szeretnék illően elbúcsúzni tőle.

– Nem biztos, hogy elmegy a kerulettől – mondta erre Bokor Dénes. – Itt mindenki ragaszkodik hozzá. Persze érthető módon főképpen a testvérnők, de a férfiak is. Kivétel nélkül mindenki! Nagy erőfeszítéseket teszünk, hogy meggyőzzük, maradjon a körünkbe.

Délután a Védelem és Megtorlás Csoportszobájában ismét nagy lendületet vettek a kihallgatások. Nidosi érdeklődve figyelte a tizenkettedik kerületiek munkálkodását. Bokor

délelőtt volt a Svábhegyen, fontos együttműködésről tárgyalni, és ha már ott járt, ellesett néhány technikát az ottani szakemberektől. Például szólítunk két ípsét, fölállítjuk őket, szembe babám ha szeretsz, és kiadjuk parancsba, hogy képeljék fel egymást. Amikor Bokor ott volt, egy parlamenti képviselő és egy gyártulajdonos, két meglett, pocakos, deres hajú férfiú csinálta. Bokor göcögve nevetett, amíg elmesélte. A városmajorutcai pincében épp vendégeskedett két bankár, azokon lett kipróbálva a módszer. Csattogtak a kerek po-fák! És a veréstől egyre kerekébbek lettek. Kacagtak a testvérek.

Utána Nidosi Imre szólt, hogy támadt egy ötlete, szeretné kipróbálni. Nem baj? Bokor rábólintott, már mért lenne baj?

A fürdőmester elővette az egyik doboz rajzszoget – nem közönséges rajzszoget kapott, aminek gyakran elhajlik, kitörik a hegye, hanem valódi mérnökit –, és a padlóra rakosgatta őket, szorosan egymás mellé, hegyükkel fölfelé. Percekbe telt, hogy megmutatkozzon, egy nyilaskeresztet rakott ki belőlük. Innentől magyaráznia se kellett, mi az elgondolása... Hoztak egy zsidógyereket, és utasították, hogy vetkőzzön le. Mikor elkészült, leültették, háttal a nyilaskeresztnek. Aztán Nidosi felszólította: – Feküdj!

Az még hagyján, ahol húsba hatol a szög, de a mérnöki rajzszoeg a csontba is bemegy. Ha rálépnek az ürgére, innen-onnan megtapossák, mind beszűrődik tövig. Utána föl lehet állíttatni – ha elájult, fellocsolás után –, és körbemutogatni. Ez nagyon jó volt, többször egymás után megcsinálták. Kipróbálták úgy is, hogy hassal, mellkassal fektették a szögekbe a mandrókat, és végül persze nőikkel.

Szívből megszerették a tizenkettedik kerületiek Nidosit. És ő is a tizenkettedik

kerületieket. Habár jobban mondva több ez szeretetnél: életre-halálra szóló szövetség jött létre. Frissen fakadt vér hitelesítette.

Megvan az első terézvárosi fogoly! Nem bujkáló zsidó és nem politikai, de az adott helyzetben ez se kevésbé kártékony. Egy árdrágító boltos. Ahogy a kerület kezdett berendezkedni az Andrásy-út 47.-ben, szinte minden hiányzott. Például kenték a testvérnők a zsíros kenyereket, és nem volt pirospaprikájuk, amivel meghintnék. Két testvér kiment boltot keresni. Karácsony lévén minden zárva volt, felzörgettek hát egy közeli boltosasszonyt, életbe vágó fontosságú beszerzés. Volt paprikája, de amikor az árat mondta, felmérgestek, és bevitték.

Maga Megadja veszi kezelésbe: mégiscsak egy szakmabeli! Neki mesélhet a pesti boltosasszony. Tisztában van a beszerzési árakkal.

A pincében rohamtempóban zajlik a fogda kialakítása. Van hova tenni az árdrágítót, és elfér még egy-két új fogoly, de azon dolgoznak, hogy a jókora sarokház alatt található pince teljes területét fogdaként lehessen használni. Már ennek a boltosasszonynak az ügye is intő példa, hogy a területileg illetékes nyilasok nem vették elég komolyan a feladataikat.

Muszáj rendet csinálni!

A vasgyáros öccse összeressen az asszony arcán csattanó pofonoktól, a kiabálástól, de gyorsan feloldódik, és aztán már izgatott örömmel hallgatja a sikoltozást.

Felnőtt embert megverni... Ráadásul nő... Ezek szerint lehetséges, ráadásul élvezetes, és még nemzeti érdek is!

Bokor Dénesre mások is várnak. De Robi résen van, egy alkalmas pillanatban jelzi, hogy bizalmasan szeretnének szót váltani vele.

A Védelem és Megtorlás csoportvezetőjének kézszerítését kiállni az nem tréfaság. Ahogy az embernek a szemébe néz, attól is szorítást érezhetnek egyesek. Legbelül. De Robi jól számított, a vasgyáros öccsét befogadja a szervezet.

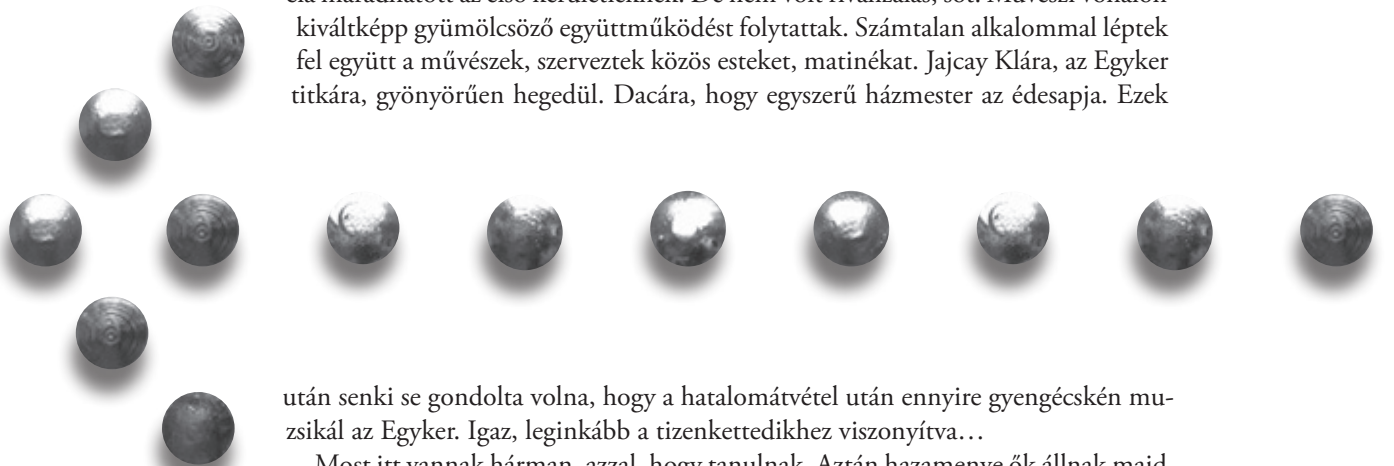
– Annyit mondok: most aztán becsüld meg magadat!
Ezután már csak körbe kell vezetni, mindenkinek bemutatni.

Vannak más új fiúk is a körletben. Hasonló buzgalommal próbálnak belesimulni a Tizenkétker szervezetébe. Ők az első kerületiek. Elárvult hungaristák, akiket váratlanul ért, hogy a vezetőjük az utolsó pillanatban elpuccolt Budapestről. Ezek az emberek elkötelezettek, a tizenkettedik kerületiekhez hasonlóan készek rá, hogy a végsőkig folytassák a harcot, de nem tudják, hogyan. Amit október közepétől Karácsonyig az első kerület végzett, ird és mondd: nudli a Tizenkétker munkájához képest.

Egyszer sem kísérték zsidókat a Duna-partra!

Jó, kijártak a házakba, elővettek zsidókat és a magyarság ellenségeit, de maximum a Téglagyárba vitték őket. Kiosztottak néhány sallert, de fegyverhasználatra csak szórványosan szánták magukat.

Furcsa, ha belegondolunk, hogy az Egyker ősrégi, miközben a Tizenkétker csak nemrégibe alakult. Az első kerületből alakították ki, ugyanakkor, amikor a tizenegyediket is. Értelemszerűen 1938-ban a nyilaskeresztes szerveződés is nulláról kellett induljon a területen. Ami addig megvolt, párthelyiség, telefonvonal, irattár, az egész miskulancia maradhatott az első kerületieknek. De nem volt rivalizálás, sőt. Művészi vonalon kiváltképp gyümölcsöző együttműködést folytattak. Számtalan alkalommal léptek fel együtt a művészek, szerveztek közös esteket, matinékat. Jajcay Klára, az Egyker titkára, gyönyörűen hegedül. Dacára, hogy egyszerű házmester az édesapja. Ezek

után senki se gondolta volna, hogy a hatalomátvétel után ennyire gyengécskén muzsikál az Egyker. Igaz, leginkább a tizenkettedikhez viszonyítva...

Most itt vannak hárman, azzal, hogy tanulnak. Aztán hazamenve ők állnak majd az első kerületiek élére.

A vasgyáros megkérdi Robit, hova kell mennie legközelebb, és hogy van-e még egy kis idő. Szerezne egy ágyat az öccsének.

– Ammá nem a te dógod, Renner! – igazítja ki Robi. – A gyerek már nem gyerek, hanem a szervezet tagja. Ha lesz ideje pihenni, akkor lesz hol lepihenjen. Ami téged illet, Szlazzánszkyval átmentek, és átmentitek a Védelem és Megtorlás Csoportszobáját, mindent, ami mozgítható belőle.

Renner kénytelen otthagyni az öccsét a többivel. Nincs választása. Ez eldőlt, amikor a kerület hatáskörébe deponálta.

– Vigyázz magadra!

– Jó. De te is!

Vigyázz magadra, az anyja mondta ezt gyerekkorukban. Valahányszor elengedte valahova. Renner ki nem állhatta. Tízévesen elhatározta, hogy ha gyereke lesz, és abba a korba ér, hogy önállóan el kell engednie valahová, az ő száját ez a mondat nem fogja elhagyni. Igaz, nem a gyereke, hanem a testvére miatt, de tessék, kimondta. Pedig a srác nem gyámtalan kislíú. Azonkívül most elég könnyen odaveszhet az ember bombatámadásban vagy tüzéségi tűzben, olyasmire úgyse lehet vigyázni. Különösen katonakorú férfiaknak, nekik nincs megengedve, hogy a háború végéig légópincében kushadjanak. A sok furikázás az Adlerrel, amit ő csinál, abból se biztos, hogy mindig épen tér vissza.

Szlazzánszky egész családja – édesanyja, felesége és három fia – már az Andrássy-úton van, most a csoportszoba berendezését akarja áthozni. Festő- és iparművész, akit a Nemzet-

vezető nemcsak ismer, de személyes barátságával is kitüntetett. Azt észrevette már Renner, hogy a Tizenkétkerben sokan büszkélkednek ilyesmivel. Nem tételezi fel, hogy füllentenek. A tagok az újonnan befogadottakat leszámítva ismerik egymást, sokan tíz éve együtt harcolnak. Innen került ki a Nemzeti Bank nyilas elnöke és a főpolgármester. A Városmajor sarkán, a templomnál várta őket a gépkocsi október tizenötödikén, hogy a kidolgozott tervek szerint elfoglalják kijelölt posztjukat.

Az ilyen borszínre mondhatják, hogy pergamensárga, az ilyen szájra, hogy pengevékony, az ilyen tekintetre, hogy átható. Szlzsánszky keze tetszik Rennernek, igazi átszellemült művészuji vannak. Ez a művész ugyanolyan fensőbbbségesen hallgatag, mint a zeneszerző, Hortobágyi volt eleinte. A vasgyárosnak pont megfelel. Fülének untig elég az ágyúdörej és a motorzaj.

Szlzsánszky nem próbálja kivonni gyerekeit a veszélyzónából, ahogy Renner szeretné a testvérét. Nagyfia vele együtt jár razziákra és kísérésekre. Dicsekszik vele, hogy lőtt már zsidót a Dunába. A középső még kicsi hozzá, hogy öljön, hungarista mérce szerint is. Azért nem maradt dicsekednivaló nélkül: ő az, aki a Pártvezető után kapta a keresztnevét. A városmajori templom keresztelőkápolnijában maga Szálasi tartotta a keresztvív alá!

Őrizetlen kapu előtt áll le. Szlzsánszky hozott kulcsot. Fölöslegesen. A kaput félig nyitva találják. A festő előveszi, és kibiztosítja a Frommert. A vasgyáros is előre szegezi a puskát, úgy mennek be a házba. A kapubeálló vaksötét, de az épület belseje felől fény szűrődik ki.

Szlzsánszkyknál olyan katonai lámpa van, amit egyfolytában nyomkodni kell,

hogy világítson. A fel-felvillanó fény fejmagasságban és attól lejjebb barna foltokra esik. Megalvadt, beszáradt vér. Itt álltak sorban a foglyok, arccal a falnak, feltartott kézzel, és a mellettük elhaladó nyilasok tetszésük szerint taszajtották meg a fejüket, hogy nekiverődjön a falnak. Aki már vérzett, annak arcát, mint a pemzlit, odakenték.

Száz éve? Tízezer éve? Tegnapelőtt?

Mennek befelé. Valaki motoszkál odalenn. Hallani, mert kinn szünetel a harci zaj. Egy bútort tolnak odébb a padlón. A konyhában vagy a raktárban.

Szlzsánszky elől, Renner mögötte, odamennek. A konyhában világosság.

– Jónapot! – kiáltja Renner. Csak hogy ne legyen lövöldözés.

– Jónapot – válaszol valaki szünet után.

– Jöjjön ki!

– Feltartott kézzel! – teszi hozzá a festő.

Irhabundás, irhakucsmás férfi bújik elő. Nincs fegyvere.

– Én csak láttam a fényt, és bejöttem oltani – magyarázza. Nemrég pálinkázhatott. Meszszire szaglik a cefreszag. – Nehogy tűz legyen. Á, maga az, Szlzsánszky úr...

– Szerencséje, hogy nem lőttem le. Máskor vigyázzon. Értve, szomszéd?

– Értve.

– Rennerkém, ezt nem hittem volna – mondja Szlzsánszky Ernő, mikor kettesben maradnak. – Már bejárnak fosztogatni. A szomszédok. Komolyan mondom, azt hittem, jobban félnek.

Egyfolytában úgy érzik, nincsenek egyedül a házban. A vasgyáros nem babonás, nem hisz a szellemekben, valamikor időtlen időkkel korábban annak se tulajdonított jelentőséget, hogy éppen péntek és tizenharmadika volt, amikor behozták őket. Valószínűtlen, hogy a számtalan ott meggyötört ember közül valaki felszínre bukkott a Duna vizéből, és visszatért. De a szomszédokra és a közelben tartózkodó katonákra nagy vonzerőt gyakorol a ház. Két hónapot át hordták bele a környék kincseit.

Bejárvák a lenti részeket. A nyitott ajtajú fogdát, a raktárt. A kazán kihűlt. Sehol se ég lámpa. A raktárban biztos, hogy kutakodtak. Nehéz lenne megmondani, mit vittek el. Fenn, a zongorás teremben maradt égve egy lámpa. A karácsonyfa sértetlen áll. Körülötte több szék feldőlt. Minden borosüveg üres, a poharak szintén.

A megtorlószoba háborítatlan. A festőművész megkönnyebbül. – Ha innen elvittek volna valamit, nem is tudom, Rennerkém. Megtizedeljük a lakosságot. Jól mondom?

– Jól.

– Hozzunk létrát a pincéből, és szedjük le a kárpitot.

Bakonyvölgyi dobta be, hogy két asztalt összetolva, és azokat fekete anyaggal egyben letakarva állítsunk elő egy hatalmas asztalt, meséli munka közben Szlazsánszky Ernő. Konzultáltunk Szabó Jenővel, aki foglalkozását tekintve kárpitos, a szükséges kárpit mineműségét illetően, és Szabó testvér rövid mérlegelés után azt mondta: posztó. Azután felsorolta a környék zsidó kézen lévő üzleteit, amikből a kelméket be lehet szállítani. Amúgy sem árt kézbe venni a készleteket. Mindazt, amire a szervezetnek nincs szüksége, a környékbeliek kiárusításon megvehetik saját háztartásuk számára. A befolyt összeg a pártkasszát gazdagítja, illetve rászorulók segélyezésére fordítható. Azt már én proponáltam, hogy az asztal mögötti falat, vagyis a háttérrel vonjuk be ugyancsak fekete kelmével. Anynyi fekete posztóért fél Budát be kell járni, morgott a Szabó. De hát én nem posztóra gondoltam, magyaráltam nekik. Legyen valami finomabb anyag.

– Bársony? – kérdezte Bakonyvölgyi testvér. – Fekete bársony?

– Könnyebbre gondolkodok...

– Brokát. Vagy inkább szatén. Az az! – kiáltotta Szabó Jenő. – Szatén kell hozzá.

Tényleg könnyű, nem feslik föl a szögeknél, ami a bársonynál előfordulhat, ha nem dolgozunk alá kanavászt. De kinek van ideje most húsz vagy harminc négyzetméter vásznat összevarrni, és rá a bársonyt... hacsak be nem hozunk harminc zsidó lányt, hogy végezzék el a munkát. Apró, precíz öltésekkel, mert ha nem...

– Azokat attól függetlenül be lehet hozni, de én amondó vagyok, a falra kerüljön fekete szatén, és arra rásímítva egy nagyméretű nyilaskeresztes zászló, kétoldalt Szálasi és Hitler portréjával.

Amikor az asztalokat a helyükre állítottuk, kiderült, hogy alig marad hely a végük és a fal között. Szabó Jenő azzal a nagy hasával csak súrlódva jutott át a résen, képzelheted. Nem baj, mondtam, ez manifesztálja, hogy milyen más az asztal mögött ülők és az elé állítottak, vagyis az ítélezők és az ítéletre várók helyzete.

Az asztal mögé beállítottunk tizenkét magas támlájú széket. Majd mérlegelés után visszavettünk hatot. Néztük, néztük, és sehogy se voltunk megelégedve. Kivenni még hármat? Az túl szűkössé tenné az ítélezést, nem fejeznék ki eléggé a pártszervezet közösségi jellegét.

– Tegyük vissza egyet – indítványoztam.

– Heten, mint a gonoszok? – nevetett a Szabó Jenő.

– Mint a hétszentség! – kiáltott a Bakonyvölgyi Károly.

– Mint a hét főbűn – tettem hozzá én.

– És mint a hét vezér – örvendett Szabó. Tudod, hogy a Jenő Amerikába született? És vedd hozzá, hogy a csoportban nála jobban senki se gyűlöli Amerikát. Pedig elmondható, hogy Amerikát mi egytől egyig a földkerekség legundokabb országának tartjuk. Megvetjük azt a söpredék, elzsidósodott, elnégeresedett népet. Jenő testvér Murray Cityben, egy kis faluban cseperedett fel, amit nagyrészt magyarok lagnak, mégse tudta elviselni az ottani életformát, és hazatelepült. Átkerülvén az óceán innesső partjára, nem úgy álta-

lában Európában ismerte föl az ő igazi otthonát, és nem is Magyarországon, hanem a tizenkettedik kerületi nyilaskeresztes pártszervezetben. Ahogy én is, aki az elcsatolt Felvidéken születtem, felnőttként települtem haza. És elsőbben nem ebbe a kerületbe telepedtem meg, hanem a másodikba. Én főtöttem freskót annak a híres-nevezetes erődutcai párhelyiségnek a falára, ahová meghívott vendégként járt előadásokat tartani Szálasi testvér. Az ő szeme megakadt a művemen, én pedig ittam a szavát – így kezdődött. És aztán kicsivel később az ő mártíromsága előtt tisztelgő festményem miatt sújtott súlyos büntetéssel a letűnt rendszer. Második kerületi ügy volt még az is, és azután leltem meg a helyemet itten, a Tizenkétkerbe.

Renner feltehetőleg mindezek tudása nélkül se gyűrné össze a Szlazsánszky által a falról leszedett szatént, így viszont olyan gondosan hajtogat, akár egy rőfösinas.

Láttuk, hogy jó úton haladunk, regél tovább a festő, szépen alakulgat a Védelem és Megtorlás csoportszobája. Mikor fölkerült a hátsó falra a fekete szatén és az asztalra a fekete posztó, fölmerült a kérdés, hogy helyezzünk-e valamit az asztal lapjára.

Biblia?

Elvetettük, a benne szereplő sok zsidó miatt, és mert itt úgyse fog senki ujját a könyvre téve esküt tenni: a szavak súlyát ebben a helyiségben nem a Biblia adja meg, hanem a vér.

– Az Endresz György-téren, egy zsidó lakásban láttam egy koponyát – jutott eszébe Bakonyvölgyinek. – Medikus volt az egyik gyerek, az tartogatta a vitrinjébe. Elhozom – mondta –, ha még megvan!

– Jó lesz – mondtam neki. – És mellé gyertyatartó, az kell ide.

– Hét szék a bíráknak, hét szál gyertya az igazságnak.

Megkértük a közelben tartózkodó Megadja Ferencet, hogy jöjjön, legyen szíves, tekintse meg, és véleményezze a csoportszobát. Bokor házon kívül volt, a Svábhegyen egyeztetett a Gestapóval. Akkor tárgyalták le, hogy a hegyről mi szállítmányozzuk el a felgyűlt zsidókat és angolbarátokat. Akkor még csak a Téglagyárról volt szó, a Dunához valamivel később kezdtük hordani őket. Őszintén szólva Megadja Feri lelombozott minket, mert csak annyit mondott: – Alles in Ordnung. – De mit ad Isten, épp akkor beszólt egy testvér, hogy megjött Bokor, nagy csoportot hozott, pedig tele a fogda, ideiglenes jelleggel a kertbe helyezik el az embereket, sürgősen hozzá köllene lássunk a kihallgatásukhoz. Megadja besétált a hosszú asztal mögé, elfoglalta a középső széket, és kiadta az utasításokat, melyik testvér hova áll, mi a feladata, és abba a minutába kezdett meglátászani rajta, hogy elégedett.

– Hány darabot hozzunk egyszerre?

Megadja jól megrágta a választ.

– Ötöt.

Én meggyújtottam a gyertyákat, Bakonyvölgyi, a nagyobb hatás kedvéért, behúzta a függönyt. Aztán beültünk a csoportvezető-helyettes mellé kétoldalt.

– Amíg az összeset le nem daráljuk, nem megyünk enni – közölte Megadja. Pedig a konyhán valami finomat főztek, áradt felfelé a jó szag, emlékszem. Mi lehetett...? Megvan! Székelykáposzta. ■ ■ ■

Zoltán Gábor Budapesten született 1960-ban. Kötetei: *Vásárlók könyve* (novellák, 1997, JAK-Kijárat), *Érények könyve* (novellák, 1999, Magvető), *Szólót venni* (regény, 2001, Magvető), *Fekete bársony* (regény, 2008, Jelenkor). Az *Orgia* című regénye a Kalligramnál jelenik az idei könyvhéten.